

Upplagorna 3:1 och 3:2 trycktes våren 2019 och 2020. Därefter har några ändringar inträffat som gör att delar av texten är inaktuell eller behöver kompletteras. Nedanstående rättelser är uppdaterade sommaren 2023. Mindre viktiga ändringar såsom webbadresser och statistiska uppgifter har dock inte uppdaterats i nedanstående förteckning. Inte heller har Lärarhandledningen uppdaterats. Lagförteckningar uppdateras i separat dokument.

Meddela sådant som behöver korrigeras till privatjuridik@bredband2.com
Författaren tar tacksamt emot alla tips!

Försättsblad

S. 3 BOKENS HEMSIDA

Förlaget har beslutat att återuppta publiceringen av **Nyhetsbrev** på bokens hemsida.

Kapitel 2 Rättigheter

S. 24 *MR-regler* (sista raden, första stycket)

Efter att Storbritannien lämnade EU år 2020 är antalet medlemsländer 27 st

S. 25 *MR-institutioner* (översta stycket, första raden)

Efter Rysslands invasion av Ukraina 2022 lämnade Ryssland *Europarådet* som numera består av 46 medlemsländer.

S. 34 *Integritet* (övre delen av s. 34, andra stycket)

Sedan 1 jan 2020 har *Allmänhetens Pressombudsman* ersatts av *Allmänhetens Medieombudsman (MO)*. Samtidigt har *Pressens Opinionsnämnd* ersatts av *Mediernas Etiknämnd*. Bakom dessa står tidningsutgivarna samt radio- och tv-kanalerna. Anledningen till omorganisationen är att man vill att även radio och tv ska ingå i det medieetiska systemet. Ny webbplats: [Medieombudsmannen | Allmänhetens Medieombudsman](#)

S. 34 **Datainspektionen** (övre delen av s. 34, första stycket samt sid 35 Webbplatser samt sid 39, uppgift 2:4 c)

Den 1 januari 2021 har *Datainspektionen* bytt namn till *Integritetsskyddsmyndigheten*. Förkortningen är IMY. Webbplats: [Integritetsskyddsmyndighetens startsida | IMY - Integritetsskyddsmyndigheten](#)

Kapitel 3 Lagar och andra rättskällor

S. 46 **Vem föreslår lagar?** (flödesschemat)

EU har efter "Brexit" 27 medlemsstater, inte 28. (Läs vidare nedan under kap 15)

S. 48 **Rättskällor, författningar**

Svensk Författningssamling publiceras numera digitalt (efter 2018-04-01) på regeringskansliets hemsida: <https://www.svenskforfattningssamling.se/>

S. 49 **Antalet ändringar av äktenskapsbalken** (blå plattan överst på sidan)

Antalet ändringar uppgår (sommaren 2023) till 54, ej 48!

s. 49 **Innehållsöversikt över två lagsamlingar**

Sveriges Rikes Lag ("den blå lagboken") är oförändrad medan "den gula lagboken" bytt namn från *Svensk lagsamling* till *Karnov Bokverk*. Förlag: Norstedts Juridik (Karnov Group).

År 2023 finns ytterligare två lagsamlingar (i bokform) på marknaden:

Sveriges lag ("den svarta lagboken") Förlag: Studentlitteratur.

Svensk lag ("den gröna lagboken") Förlag: lustus.

Dessa lagsamlingar finns även i digital form. Mer information finns på förlagens hemsidor.

Kapitel 4 Domstolar

Lärrarhandledning s. 4/21 *Organisationsschema åklagarmyndigheten*

Åklagarmyndighetens 7 åklagarområden ombildas till 4 operativa åklagarområden samt "Nationella åklagaravdelningen" och "Särskilda åklagarkammaren". Åklagarkammarna berörs inte, utan antalet åklagarkammare kommer att vara lika många som tidigare, med samma placeringar. Läs mer här: [Organisation \(aklagare.se\)](https://www.aklagare.se)

Skälet till omorganisationen är bland annat att större områden bedöms innebära en effektivare styrning av verksamheten och en större flexibilitet i att bland annat utjämna arbetstoppar mellan de olika arbetsplatserna.

Kapitel 6 Familj, föräldrar och barn

S 100 *Tvegifte* (rutan i marginalen, ett förtydligande för lärrarhandledningen)

Brottet avser alltså när någon gifter sig (i Sverige) som redan är gift. Men i och med den stora invandringen, bland annat från länder där månggifte är tillåtet, har myndigheter accepterat att utlänningar har varit lagligt gifta med flera kvinnor. Men det svenska socialförsäkringssystemet är inte anpassat till detta och från 2021-07-01 är huvudregeln att utländska månggiften inte längre erkänns i Sverige. Mer information i Civilutskottets betänkande 2020/21:CU18.

S 113 *FNs barnkonvention har blivit svensk lag*

Bestämmelserna i Barnkonventionen har varit vägledande i svensk rättstillämpning sedan länge men sedan 2020-01-01 har denna FN-konvention även införlivats i svensk lag genom *Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter*.

Mer information om detta finns på regeringens hemsida: [Barnkonventionen och svensk rätt - Regeringen.se](https://www.regeringen.se)

Kapitel 7 Dödsfall och arv

S 133 **Fullmakt** (blå plattan)

Jo, en fullmakt gäller även efter det att fullmaktsgivaren är död (undantag finns). Men det är ändå praktiskt att Per nu istället får en fullmakt från dödsboet. Det är ju dödsboet som nu har ansvaret för dödsboets ekonomi efter Hildas död.

S 137 **Basbeloppsegeln** (blå plattan)

Prisbasbeloppet för år 2023 är 52 500 kr. (SCB beräknar prisbasbeloppet för år 2024 till 57 300 kr men detta ska fastställas av regeringen.)

Kapitel 9 Konsumenträtt

S. 162 **Konsumenträtt** samt lagsamlingar sid **157** och **172**

År 2019 antog EU två direktiv som rör konsumenträtt. I Sverige tillsattes en utredning för att utröna hur svensk lagstiftning skulle anpassas till dessa direktiv. Utredningen framlade 1 sept 2020 sitt slutbetänkande med förslag till en ny **Konsumentköplag** (2022:260) Lagen trädde i kraft 1 maj 2022 och samtidigt upphävdes den gamla Konsumentköplagen (1990:932).

Lagen gäller alla konsumentköp både av varor och tjänster och oavsett om köpet sker i butik eller via nätet eller på annat sätt. Tillkomsten får ses som ett försök att hålla jämna steg med marknadsutvecklingen av varor och tjänster särskilt på den digitala sidan. Det blir lättare att reklamera och specialregler för djur-köp införs.

Mer information i propositionen: [En ny konsumentköplag - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/press/2022/08/en-ny-konsumentkoplagen/)

S. 162 **Organisationer...**

Konsument Europa har bytt namn till *ECC Sverige*. *ECC Sverige* är en del av *European Consumer Centres Network*, som består av konsumentkontor i 30 länder. Kontoren finns i varje EU-land samt i Island, Norge och Storbritannien. *ECC Sverige* är också en del av Konsumentverkets upplysningstjänst *Hallå konsument*, där konsumenter kan få hjälp. Läs mr här: [ECC Sverige](https://www.ecc.se/)

Kapitel 11 Att låna

s. 206 **Studielån**

Ändring skedde år 2021: Studiestöd kan ges till den som är under 61 år.

Ett nytt *omställningsstudiestöd* infördes år 2022 och riktar sig till den som vill vidareutbilda sig inom sitt yrkesområde och som är mellan 27 och 62 år.

Läs mer här: [Omställningsstudiestöd – för dig som är mitt i arbetslivet - CSN](#)

Kapitel 12 Vad händer om man inte betalar?

s. 223 **Anna och "parkeringsböterna"**. Se även sidan 232. (Förtydligande för lärarhandledningen)

Det finns ju inget som heter "parkeringsböter" men vi använder ofta detta ord när vi egentligen menar "kontrollavgift" (när vi parkerat utan giltig biljett på en avgiftsbelagd parkeringsplats) eller då vi blivit "lappade" dvs. fått en "P-bot" (för att ha parkerat för nära gatukorsning eller begått något annat trafikbrott). **Böter** kan vara av typ *penningböter* som kan utfärdas av polis, kustbevakning, tullverket eller *dagsböter* som kan utfärdas av domstol.

s. 224 **När ska betalning ske?**

Meningen "*Borgenären ska betala på förfallodagen....*" ska förstås ändras till: "*Gäldenären ska betala på förfallodagen...*"

s. 228 **Företagsrekonstruktion (sista stycket på sidan)**

Ny lag om företagsrekonstruktion (2022:964) trädde i kraft 22-08-01. Dessa regler har emellertid mer med kursen *Affärsjuridik* att göra varför vi inte redovisar dessa här.

Kapitel 14 Att vara anställd

S. 269 **Landsting** (nedersta raderna på stycket som handlar om kollektivavtal)

Sedan år 2019 kallar sig samtliga landsting för **regioner**. Arbetsgivarorganisationen som tidigare kallades sig SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) heter numera **SKR**, dvs. **Sveriges Kommuner och Regioner**.

S. 271 (Översta blå rutan)

Sveriges Lärare bildades den 1 januari 2023 genom en sammanslagning av *Läraryrket* och *Lärarnas Riksförbund*. *Sveriges Lärare* är ett fackförbund inom Saco och organiserar lärare och studie- och yrkesvägledare samt de som studerar till något av dessa yrken. Förbundets 300 000 medlemmar arbetar inom kommunal, privat och statlig sektor, från förskola och grundskola till gymnasium och högskola.

S. 272-274 **Anställningsskydd**

Lagen om anställningsskydd, **LAS**, (SFS 1982:80) ändrades under år 2022 av två skäl:

1. EU:s arbetsvillkorsdirektiv (EU) 2019/1152) om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor antogs den 20 juni 2019 av Europaparlamentet och Europeiska unionens råd. Beslutet innebär bl.a. att arbetsgivarna får utökade skyldigheter att ge mer och snabbare information till anställda.

2. De förändringar i LAS som genomfördes under hösten 2022 är mer omfattande. (De flesta lagändringarna trädde i kraft 22-06-30 och tillämpades från 22-10-01) De är resultatet av den process som sattes i gång av januariavtalets skrivningar 2019 om att modernisera arbetsrätten. Efter åtskilliga turer landade den i principöverenskommelsen hösten 2020 mellan Svenskt Näringsliv och PTK. Sedan dess har även LO ställt sig bakom uppgörelsen.

Målsättningen har varit en mer flexibel arbetsrätt samtidigt som den ger de anställda en ökad anställningstrygghet. De föreslagna lagändringarna syftar till att anpassa arbetsrätten till den moderna arbetsmarknaden och förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Viktigt är också att framhålla att lagen kompletteras av kollektivavtal och det kan i kollektivavtal, precis som idag, finnas avvikelser från LAS. Här några viktiga ändringar:

Alla arbetsgivare, oavsett antal anställda, får undanta 3 anställda från turordningen.

Allmän visstidsanställning ersätts av särskild visstidsanställning.

En uppsägning från arbetsgivarens sida ska grunda sig på sakliga skäl i stället för saklig grund.

Arbetsgivare blir enligt lag skyldiga att erbjuda kompetensutveckling.

Alla tillsvidareanställningar anses vara heltid om inget annat avtalats.

En arbetstagare har rätt att kvarstå i anställningen till utgången av den månad då han eller hon fyller 69 år.

(Mer information här: [Arbetsrätt i Sverige – Wikipedia](#) och här: [Viktiga förändringar i LAS - Arbetsgivaralliansen](#))

Kapitel 15 Internationell rätt

S. 299 **Barnkonventionen blir svensk lag** (se mer ovan kap 6)

S. 302 **Storbritanniens medlemskap i EU**

Det planerade utträdet enligt artikel 50 i Lissabonfördraget ("Brexit") ägde inte rum som planerat under mars 2019 utan kunde genomföras först 31 januari 2020 efter ett nyval 2019-12-12. (Begäran om utträde skedde redan 2016-10-02)

Den 24 december 2020 kom EU och Storbritannien (UK) överens om ett partnerskapsavtal som reglerar handel och andra gemensamma angelägenheter mellan EU och UK. Inga tullavgifter men tullformaliteter ökar. Handeln med tjänster försvåras och brittiska studenter kan inte längre delta i Erasmus. Å andra sidan är nu UK oberoende av EU:s bestämmelser och EU-domstolens beslut.

S. 302 **Europaparlamentet**

Från och med 2020-02-01 består alltså EU av 27 medlemsländer och minskningen påverkar förstås även EU-parlamentet som numera har 705 ledamöter (istället för tidigare 751). Senaste valet ägde rum i maj 2019 och nästa val planeras till 2024. Storbritannien lämnar även övriga EU-institutioner såsom EU-domstolen. Engelska är fortfarande ett av EUs 24 officiella språk.

S. 302 **Europakommissionen**

Den nuvarande kommissionen (27 ledamöter) valdes 2019 och dess mandatperiod sträcker sig till EU-parlamentsvalet 2024. (Ändringen som planerades för hösten 2019 genomfördes alltså inte)

S. 306 **Svensk lagstiftning påverkas av EU**

EU:s sammanlagda befolkning består, efter att Storbritanniens lämnat, av ungefär 450 miljoner invånare (därav Sverige ca 10 miljoner).

(Powerpoint-presentationerna är inte korrigerade utifrån dessa förändringar)

S. 310 Komplettering med anledning av Sveriges NATO-ansökan.

Försvarsalliansen *North Atlantic Treaty Organization* (f.n. 31 medlemsstater) bildades år 1949 efter andra världskrigets slut då västvärldens relationer med dåvarande Sovjetunionen kraftigt försämrats. Sverige valde då att stå utanför alla militära allianser men efter det ryska anfällskriget mot Ukraina i februari 2022 förändrades inställningen. Den 18 augusti 2022 inlämnade den finska och den svenska regeringen samtidigt ansökningar om medlemskap till NATO och den svenska riksdagen beslutade om anslutning den 22 mars 2023. När detta skrivs (2023-07-17) har ännu inte Turkiet och Ungern godkänt anslutningen.

Medlemskapet kommer förstås att påverka Sveriges säkerhetspolitik och verksamheten hos försvarsmakten men påverkar inte i övrigt Sveriges styrelseskick eller rättsliga institutioner. Mer information: [Nato och civil beredskap - en introduktion \(webbkurs\) \(msb.se\)](https://www.msb.se/om-oss/nyheter-och-nyhetsbrev/2023-07-17-nato-och-civil-beredskap-en-introduktion)

Kapitel 16 Brott och straff

Lärrarhandledning s. 16/26-30 *Exempel på olika typer av brott.*

Brotten i Brottsbalken får ofta nya benämningar och andra straffsätser. Kolla alltid i **Lagen.nu** när det är aktuellt att hänvisa till detta!

Vid uppdatering 2021-08-01 av exempelsamlingen för *Brottsbalken* registrerades påföljdsändringar för följande brott:

4:6 *Grovt olaga hot* Fängelse 9 mån – 4 år

6:4 *Grov våldtäkt mot barn* Fängelse 5 – 10 år

6:9 (Ny brottsbeteckning) *Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling* Fängelse max 4 år

9:3c (Nytt brott): *Olovlig befattning med betalningsverktyg*. Fängelse max 2 år, alt Böter

13:5c (Nytt brott): *Sabotage mot blåljusverksamhet*. Fängelse max 4 år

4:4 c (Nytt brott): *Barnäktenskapsbrott*. Fängelse max 4 år

S. 329 och 334 Unga brottslingar

Den 1 jan 2021 har en ny lag trätt i kraft: *Lag (2020:616) om verkställighet av ungdomsövervakning*. Samtidigt införs i Brottsbalken den nya påföljden *ungdomsövervakning* (min 6 mån, max 1 år) som alltså kompletterar *ungdomsvård* resp. *ungdomstjänst*. (BrB 32 kap 3 §)

Kapitel 17 Brottmål

S. 340 **Hemliga tvångsmedel** (komplettering)

Riksdagen har beslutat om ny **lag om hemlig dataavläsning**.
Bestämmelserna har trätt i kraft 2020-04-01 och ska gälla i fem år.

S. 344 **Lagföra** (komplettering)

Även orden **lagsöka, lagsökning, lagsökande** bör kanske tas upp i detta sammanhang även om de numera oftast ersatts av andra ord såsom: "väcka åtal mot", "stämna inför rätta", "stämning".